

Sygn. akt IV Cz 311/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jolanta Deniziuk

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr.)

Mariusz Struski

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko J. K. i H. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Rejonowego w Chojnicach

z dnia 7 grudnia 2010r., w sprawie sygn. akt INc 1167/10

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący Sądu Rejonowego w Chojnicach zwrócił pozew, powołując się na niewykonanie przez powoda zobowiązania do usunięcia braku formalnego pozwu poprzez przedłożenie prawidłowego pełnomocnictwa – wykazanie uprawnienia do reprezentowania powódki, nadesłania umowy, czy innego dokumentu potwierdzającego istnienie stałego stosunku zlecenia pomiędzy nim, a powódką oraz wykazania, że przedmiot sprawy wchodzi zakres tego zlecenia. Podstawą jego wydania był art. 130 § 2 kpc.

Zażalenie na niniejsze zarządzenie złożyła powódka, zarzucając iż jej pełnomocnik nie otrzymał wezwania do usunięcia braków formalnych. W uzupełnieniu zażalenia, pismem z dnia 22 stycznia 2013r., zarzuciła dodatkowo, że korespondencja zawierająca zarządzenie Sądu Rejonowego w Chojnicach została nieprawidłowo zaadresowana. Korespondencja kierowana do byłego pełnomocnika powódki – Pana T. C. – zawierała w opisie adresata sformułowanie „radca prawny”, którym Pan T. H. w rzeczywistości nie jest, ani według informacji powódki nigdy nie był. Wobec powyższego, z uwagi na nieprawidłowe oznaczenie adresata, zarządzenie Sądu Rejonowego w Chojnicach nigdy do byłego pełnomocnika powódki nie dotarło. W konkluzji zażalenia powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 130 § 1 kpc jeżeli pismo wszczynające postępowanie w sprawie nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do jego poprawienia lub uzupełnienia. Braki formalne pism procesowych są wynikiem niezachowania właściwych wymagań przewidzianych ogólnie (art. 126 kpc) dla wszystkich pism procesowych lub dla szczególnego ich rodzaju (np. art. 127, 187, 368, 398⁴ kpc). Art. 130 kpc ma zastosowanie w razie takich braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie pismu prawidłowego biegu, tj. wywołanie przez nie właściwych skutków procesowych zarówno w stosunku do sądu, jak i pozostałych podmiotów uczestniczących w postępowaniu.

Treść wezwania skierowanego do strony na podstawie art. 130 § 1 kpc powinna dokładnie i w sposób dostępny, czytelny oraz zrozumiały wskazywać rodzaj i termin wymaganej od adresata wezwania czynności, a także rygor w wypadku niezastosowania się do jego treści. Strona nie może ponosić negatywnych skutków, będących następstwem wadliwości wywołanych przez sąd, w szczególności gdy treść wezwania stwarza możliwość dwojakiej, lecz równoważnej interpretacji. Wyklucza to możliwość zastosowania sankcji przewidzianych w art. 130 § 2 kpc. Pogląd powyższy jest ugruntowany w judykaturze i wielokrotnie Sąd Najwyższy zwracał uwagę na staranność, z jaką powinny być formułowane wezwania do uzupełnienia braków formalnych pism procesowych, zwłaszcza gdy kierowane są one bezpośrednio do strony, której nie reprezentuje profesjonalny pełnomocnik. Wezwania te powinny być - jak to określił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24 stycznia 2005 r., (sygn. akt III UZ 20/04, OSNP 2005, nr 16, poz. 258) - tak jasne i niedwuznaczne, by u strony, do której jest skierowane, nie powstała wątpliwość co do przedmiotu wezwania i rygorów grożących w razie niezastosowania się do jego treści. Uchybienie temu wymaganiu sprawia, że termin do wykonania czynności przez stronę nie zaczyna biec.

Podobnie jest w sytuacji gdy wezwanie do usunięcia braków formalnych zostanie doręczone niezgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami. Kwestię dokonywania doręczeń w postępowaniu cywilnym reguluje art. 133 kpc, który w § 3 stanowi, iż jeżeli ustanowiono pełnomocnika, doręczenia należy dokonywać tej osobie.

Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie i przy pierwszej czynności (z reguły wniesienie pozwu lub wniosku) pełnomocnik obowiązany jest dołączyć je do akt sprawy z podpisem mocodawcy. Jeżeli do pozwu sporządzonego i wniesionego przez pełnomocnika nie zostało dołączone pełnomocnictwo, przewodniczący powinien na podstawie zarządzenia wydanego w trybie 130 § 1 k.p.c. wezwać pełnomocnika do uzupełnienia w terminie tygodniowym braku formalnego pozwu pod rygorem jego zwrotu (vide: H. P.. *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*. LexisNexis 2005).

W niniejszej sprawie, pozew został podpisany przez T. C., który dołączył pełnomocnictwo udzielone mu przez powódkę wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W pozwie pełnomocnik wskazał również adres do doręczeń mu korespondencji w tej sprawie (vide: k- 2).

Analiza pełnomocnictwa z dnia 10 lipca 2010r. (vide: k-11) potwierdza słuszność wydania przez Przewodniczącego zarządzenia, którym zobowiązano pełnomocnika powódki do wykazania przesłanek określonych w art. 87 § 1 kpc, skoro pełnomocnik powódki nie był profesjonalnym pełnomocnikiem – adwokatem lub radcą prawnym. Słuszne było również zarządzenie o wezwaniu do usunięcia braków formalnych pełnomocnika powódki, bowiem zgodnie z przywołanym wyżej przepisem art. 133 § 3 k.p.c., doręczenia wezwania do usunięcia braków formalnych należało dokonać na adres pełnomocnika a nie powódki. Sąd Okręgowy podziela utrwalony w judykaturze pogląd, wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia z dnia 16 listopada 2004 r. (sygn. akt I PK 36/04, OSNP 2005, nr 12, poz. 176), że doręczenie pisma procesowego samej stronie, a nie ustanowionemu przez nią pełnomocnikowi, stanowi naruszenie przepisów postępowania. Jest on kontynuacją kierunku orzecznictwa stwierdzającego, że zawiadomienie pełnomocnika o terminie posiedzenia przez stronę, a nie przez sąd nie wywołuje przewidzianych w k.p.c. skutków.

Wobec powyższego, należy rozważyć czy ewidentny błąd polegający na umieszczeniu na druku zwrotnego poświadczenia odbioru dodatkowego określenia pełnomocnika powódki, polegającego na poprzedzeniu jego imienia

i nazwiska skrótem „r. pr.” może być uznany za skutkujący nieprawidłowością doręczenia zarządzenia z dnia 5 listopada 2010r. Tym samym rozważenia wymaga, czy była to nieprawidłowość powodująca, iż nie rozpoczął biegu termin wskazany w art. 130 § 1 kpc, co oznaczałoby, iż Przewodniczący nie był uprawniony do uznania, iż upłynął on bezskutecznie a tym samym niezasadne było wydanie zaskarżonego zarządzenia.

Z dalszej analizy akt sprawy wynika, iż odpis zarządzenia z dnia 5 listopada 2010r., został doręczony pełnomocnikowi powódki, określonego jako „r.pr. T. C.” na adres wskazany w pozwie i pełnomocnictwie, w sposób zastępczy ze skutkiem na dzień 29 listopada 2010r. o czym świadczą zapisy o awizowaniu na zwrotnym poświadczeniu odbioru (k-17). Doręczenie to, zostało dokonane w sposób zastępczy, przewidziany w art. 139 § 1 kpc oraz zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 1999, Nr.62, poz. 697 ze zm.). Z adnotacji uczynionej na przesyłce wynika wprost, iż w dniu 12 listopada 2010r. doręczyciel pozostawił u adresata (pełnomocnika powódki), zawiadomienie, które umieścił na drzwiach adresata, o możliwości odbioru przesyłki we właściwej pocztowej placówce oddawczej. Czynność ta została powtórzona w dniu 22 listopada 2010r. a po bezskutecznym upływie kolejnych 7 dni, przesyłkę zwrócono do Sądu Rejonowego w Chojnicach (vide: k- 17).

Doręczenie zastępcze z art. 139 § 1 k.p.c. jest uwarunkowane niemożnością doręczenia właściwego (art. 135 kpc) bądź określonego w art. 138 kpc, musi być też dokonane na „właściwy adres”, który ustala sąd w konkretnej sprawie (vide: uzasadnienie postanowienia SN z dnia 8 grudnia 2010 r., III CZP 105/2010, LexPolonica nr 2422042).

Wskazać dalej należy, iż z przepisu § 1 art. 139 kpc wynika domniemanie skuteczności doręczenia przez awizo, jeżeli było ono dokonywane na właściwy adres. Jest to domniemanie wzruszalne, co oznacza, że adresat może za pomocą wszelkich środków dowodowych wskazywać i to, że awizowanego pisma sądowego nie otrzymał, i o nim nie wiedział z tego względu, iż nie dotarło do niego zawiadomienie o złożeniu tego pisma w urzędzie pocztowym. Skuteczność doręczenia przez awizo warunkuje bowiem stwierdzenie, że adresat w sposób nie budzący wątpliwości został zawiadomiony o nadejściu przeznaczonego dla niego pisma sądowego oraz miejsca, w którym może je odebrać. Brak tego zawiadomienia, jak też wątpliwość czy dotarło ono do adresata, czyni doręczenie bezskutecznym. Pogląd judykatury w tym względzie jest od wielu lat utrwalony (vide: m.in. orz. SN z 4 października 1971 r. I PZ 53/70 - OSNCP 1971, nr 6, poz. 100, postanowienie SN z 21 czerwca 1988r., III CRN 172/88, L.) a podstawowym czynnikiem warunkującym uznanie doręczenia zastępczego za prawidłowe i skuteczne jest wysłanie przesyłki sądowej na prawidłowo adres zamieszkania strony.

Z drugiej jednak strony w sytuacji gdy doręczenie w sposób wyżej wskazany było prawidłowe, tzn. postępowanie doręczyciela było zgodne z przytoczonymi przepisami, koniecznym jest zbadanie czy został spełniony drugi warunek, od którego uzależnione jest stwierdzenie skuteczności doręczenia a mianowicie, czy nieprofesjonalny pełnomocnik został prawidłowo pouczony o terminie i sposobie jego zaskarżenia. Badanie to ogranicza się do sprawdzenia treści zarządzenia o doręczeniu oraz treści adnotacji na zwrotnym poświadczeniu odbioru. Zatem ogranicza się do zbadania treści pisma zawierającego wezwanie do usunięcia braków formalnych, znajdujące się w kopercie zaadresowanej do T. C. (vide: k-17).

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż analiza pod kątem spełnienia wyżej wskazanych warunków, pozwala na ustalenie, iż przesłanki uznania doręczenia zastępczego, zarządzenia z dnia 5 listopada 2010r., zostały przez Przewodniczącego Sądu Rejonowego w Chojnicach dokładnie sprawdzone. W konsekwencji zasadnie uznano, iż doręczenie było skuteczne.

Pomocniczo, dla oceny skuteczności tego doręczenia, analizie poddano zwrotne poświadczenie odbioru zaskarżonego zarządzenia, znajdujące się na k-20. Zostało ono skierowane do T. C. na ten sam adres co przesyłka z dnia 10 listopada 2010r., zawierająca odpis zarządzenia z 5 listopada 2010r. Różnica polegała jedynie na tym, iż przed imieniem i nazwiskiem pełnomocnika powódki nie umieszczono skrótu „r.pr”. Doręczenie to było skuteczne i odpis zaskarżonego zarządzenia został odebrany przez T. C..

Powyższe pozwala na uznanie, iż doręczenie odpisu zarządzenia z dnia 5 listopada 2010r., zostało dokonane co prawda w sposób zastępczy ale prawidłowo. Dodatkowe oznaczenie pełnomocnika powódki nie spowodowało jego nieprawidłowości. Nie spowodowało niemożności dokonania doręczenia z uwagi na „nieznanego adresata”, co powinno zostać wpisane przez doręczyciela jeżeli miałby on problemy z prawidłowym zidentyfikowaniem adresata. Zapisy na zwrotnym poświadczeniu odbioru, znajdującym się na karcie 17 akt, są prawidłowe i jasne, co pozwala na przyjęcie, że doręczyciel nie miał żadnych problemów z identyfikacją adresata a jedynym problemem w doręczeniu przesyłki była niepodjęcie jej w terminie, mimo prawidłowego, dwukrotnego awizowania.

Wobec powyższego, skoro zarzuty podniesione przez skarżącą nie są zasadne, na mocy art. 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc, należało orzec jak w sentencji.